

правила економічних відносин. Посилення її ролі в діяльності суб'єктів господарювання проявляється у: створенні сприятливого середовища для функціонування суб'єктів господарювання; стимулюванні внутрішніх перетворень на підприємствах; регулюванні умов конкуренції; забезпеченні умов соціальної справедливості і першочергового задоволення загальнонаціональних потреб; збільшенні витрат на науку і дослідні роботи; визначенні пріоритетних напрямів інвестицій тощо.

Для інноваційного розвитку соціально-економічних систем та здійснення структурної перебудови економіки необхідно, перш за все, переорієнтувати державну політику на створення привабливих умов і середовища задля інвестування саме інноваційної діяльності, а також розповсюдження інновацій на всіх рівнях економіки.

Список використаних джерел:

Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Х.: Константа, 2006. – 272 с.

Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / [під ред. Л. І. Федулової]. – К.: Основа, 2005. – 552 с.

Орлюк О. П. Законодавче забезпечення інноваційної діяльності в Україні / О. П. Орлюк // Наука та інновації. – 2008. – Т. 4, № 1. – С. 68–73.

Стефанів І. Інноваційна політика держави / І. Стефанів // Світ фінансів. – 2008. – № 3 (16). – С. 87–93.

УДК 332:338

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Н. О. Гавадзин, Н. М. Мандзюк

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: n_havadzyn@ukr.net*

Соціально-економічний розвиток регіонів значною мірою залежить від економічного потенціалу. Успішна реалізація стратегічних напрямків розвитку регіону у значній мірі залежить від ефективності формування, використання та розвитку його економічного потенціалу. Економічний потенціал формується під впливом чинників внутрішнього і зовнішнього середовища для досягнення цілей розвитку регіону.

Економічний потенціал – це економічна категорія, системна характеристика продуктивних сил, що визначає сукупність органічно взаємозалежних ресурсів, факторів, наявних і потенційних можливостей виробництва, забезпеченість його видами ресурсів для випуску продукції відповідної номенклатури та високої якості (основних виробничих засобів, матеріальних оборотних коштів, трудових ресурсів) [1].

Економічний потенціал регіону (ЕПР) – це сукупна здатність наявних у межах регіону економічних ресурсів забезпечити виробництво максимально можливого обсягу матеріальних благ і послуг, що відповідають потребам суспільства на даному етапі його розвитку [2].

Дослідження ЕПР на основі системного підходу дозволило визначити його підсистеми: інвестиційний, інноваційний, природно-ресурсний і трудовий потенціали, кожний з яких характеризується певним кількісним і якісним станом відповідних видів економічних ресурсів [3].

Економічний потенціал регіону доцільно розглядати як систему, що складається з певної кількості складових, зокрема [2]:

інвестиційний потенціал – кількісно характеризується наявними та перспективними обсягами інвестицій, що надходять (чи можуть надійти) в регіон для простого та розширеного відтворення засобів виробництва. Враховується і обсяг інвестиційних ресурсів спрямованих на історико-культурні та екологічні цілі (програми), оскільки, саме останні створюють передумови для розвитку туристично-рекреаційного напрямку господарювання;

інноваційний потенціал характеризується рівнем розвитку науки та технології на підприємствах регіону, їх галузевою специфікою, кількістю науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, які впроваджуються чи можуть бути впроваджені з метою розвитку інфраструктури регіону чи її окремих складових [4];

виробничий потенціал характеризується розташуванням засобів виробництва матеріальних благ і послуг у регіоні, а також їх завантаженням, рівнем зносу, можливістю оновлення, ефективністю використання;

трудова потенціал визначається соціально-демографічними, культурно-релігійними показниками населення характеризується досягнутим рівнем продуктивності праці зазначених складових.

Аналіз формування та розвитку економічного потенціалу регіону є неможливий без його оцінки. Одним із основних методів, що слід використовувати для виявлення особливостей економічного потенціалу регіонів

математично-статистичні методи. Вони полягають в математичних розрахунках тих показників, які формують величину окремих складових економічного потенціалу (інвестиційну, інноваційну, виробничу, трудову) [5]. На основі зазначеного потрібно розраховувати загальний інтегральний показник економічного потенціалу регіону. Для визначення складу і перспектив розвитку потенціалу регіону слід застосовувати комплексний аналіз його складових, що дозволить враховувати більшість умов і чинників, що впливають на формування, ефективне використання, а відтак і розвиток економічного потенціалу регіону.

Аналіз та оцінка стану та формування складових економічного потенціалу регіону є передумовою для визначення перспектив його розвитку, виявлення резервів для подальшого ефективного використання, що дозволить виділити проблемні місця. Саме тому для формування ефективної регіональної політики

важливим є аналіз економічного потенціалу регіону, виявлення проблем та перспектив вирішення для покращення соціально-економічного розвитку регіонів держави та України в цілому.

Отже, сьогодні формування та розвиток економічного потенціалу регіону має відповідати ринковому механізму розвитку економіки держави, що комплексно відображатиме можливість реалізувати соціально-економічні цілі суспільства.

Список використаних джерел:

Балацький О.Ф., Кіслий В.Н. Науково-теоретичні основи категорії «Економічний потенціал регіону»//Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Том 12, випуск 27. Дослідження підходів до регулювання регіональної економіки. – Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2009. – 148 с.

Дослідження рівня використання економічного потенціалу регіону: Монографія: /За ред. Семенова В.Ф., Руденко О.І. Одеса: Одеський національний економічний університет, 2012.- 150с.

Оцінка ефективності використання економічного потенціалу. О.М.Тищенко, К.: - ВНТУ, 2004, - 350 с.

Економічний потенціал та шляхи його ефективного використання. Матковський Р.Б. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, К.: - 2003.

Бутко М. П. Методологічні засади формування потенціалу регіональних господарських систем / М. П. Бутко, О. Ю. Акименко // Інвестиційна практика та досвід. – 2008. – №5. – С. 3 – 7.

УДК 334.021

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЗАСАД САМОРЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Р. Б. Данилейчук, О. В. Кубарич

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: danrb@rambler.ru*

Підтримка на загальнонаціональному рівні розвитку регіональної інфраструктури малого підприємництва зумовлює необхідність пошуку нових механізмів та моделей регулювання підприємницької діяльності з урахуванням адаптованого світового досвіду. Одним із перспективних напрямів відповідної політики є запровадження так званого “підприємницького саморегулювання”, що передбачає самостійне визначення уповноваженими представниками підприємницького середовища певних стандартів та правил і здійснення нагляду за їх дотриманням. Вказане досягається шляхом делегування органами державної влади і управління окремих функцій і повноважень самоврядним